

Kesän nuoret taitelijat: Ilkka Eronen

Musiikkitalo, Organo

13.8.2025, klo 19.00

Johann Sebastian Bach:
(1685 – 1750)

Huilusonaatti BWV 1034
III Andante

Eric Malmquist:
(1985 –)

Sarja flute d'amourille ja
cembalolle (2018):
I Prologue

Karlheinz Stockhausen
(1928 – 2007)

Tierkreis (1975):
I Aquarius

E. Malmquist:

III Tree of Life

K. Stockhausen:

II Pisces
III Aries

E. Malmquist:

VI More perfect

väliaika 10 min

Joseph dall'Abaco
(1710 – 1805)

Kapriisi b-molli (alkup. d-molli)

Arvo Pärt:
(1935 –)

Spiegel im Spiegel (1978)

J. S. Bach:

Huilusonaatti g-molli BWV 1030b
I Andante
II Largo e dolce
III Presto [- Allegro]

Ilkka Eronen, flute d'amour
Aura Visala, cembalo ja urut

Hyvä kuulija!

Tervetuloa konserttiin Organo-saliin osana Kesän nuoret taitelijat -konserttisarjaa. Ohjelma koostuu niin uudesta kuin vanhastakin flute d’amourille pääosin sovitetusta ja soitinnetusta musiikista. Ainoastaan Eric Malmquistin sarja on alkuperäinen amour-soittimelle sävelletty teos. On myös mahdollista, että Johann Sebastian Bachin huilusonaattia BWV 1030 olisi aikanaan soitettu myös flute d’amourilla.

Flute d’amour on barokkihuiluperheen matala soitin. Tämä ”lemmenhuilu” soi tavallista traversoa joko sekunnin tai terssin matalampaa soittimesta riippuen. Tänään soitan suurta terssiä matalampaa soivalla B-flûte d’amourilla, jonka matalin ääni on pieni b traverson yksiviivaisen d:n sijaan. Sen sointi on traversoa mattaisempi ja pehmeämpi, ja se on traversoon verrattuna vähän hidasliikkeisempi, mutta soi suhteessa kapeamman porauksensa ansiosta tasaisemmin kaikissa rekistereissä, etenkin korkeammalla kolmiviivaisessa oktaavissa. Näitä samankaltaisia amour-soittimia löytyy myös muissa soitinperheissä, kuten oboessa, viulussa ja klarinetissa. Tälle soittimelle ei ole säilynyt paljon alkuperäistä ohjelmistoa, mutta sillä voi hyvin soittaa transponoiden muita traversoteoksia sekä muille instrumenteille sävellettyjä kappaleita. Soitan konsertissa Giovanni Tardinon vuonna 2024 rakentamalla puksipuisella Panormo-huilulla.

Konsertin alkupuoli alkaa Bachin kauniilla Andante-osalla mutta koostuu muuten uudesta aikamme musiikista. Eric Malmquist sävelsi vuonna 2018 kuusiosaisen sarjan flute d’amourille ja cembalolle, joista tänään kuulemme kolme osaa. Inspiraatiota sävellyksiinsä Malmquist on saanut ranskalaisista cembalolle sävelletyistä sarjoista. Ensimmäinen osa on rauhallinen ja mietiskelevä, kolmas sureva ja kuudes taas hurja ja energinen. Osien välissä kuullaan kolme osaa Karlheinz Stockhausenin Tierkreis-sarjasta (Eläinrata). Se koostuu kahdestatoista osasta, joista jokainen kuvaa yhtä eläinradan tähtimerkkiä. Teosta esitetään usein eri instrumentaatioin ja eri kokoonpanoin. Kaksi osaa valikoitui konsertin esiintyjien omien horoskooppien mukaan (Aura – vesimies, Ilkka – oinas), niiden lisäksi kuullaan Pisces-osa. Aries-osassa poiketaan hetkeksi pois mattaisesta flute d’amour-äänimaailmasta ”yläilmoihin”.

Väliajan jälkeen rauhoitutaan Joseph dall’Abacon ja Pärtin säveliin. Dall’Abaco sävelsi kapriisit alun perin sellolle, mutta osa niistä soveltuu mainiosti myös huilulle, kuten tänään kuultava b-mollikapriisi. Pärtin Spiegel im Spiegel on säveltäjän yksi tunnetuimpia teoksia, jonka yksinkertaisuus ja kauneus saa pysähtymään joka kerralla sitä kuullessaan. Spiegel im Spiegel, suomeksi ”peili peilissä”, perustuu tintinnabuli-sävellystekniikkaan. Siinä flûte d’amour soittaa asteittain hitaasti

kulkevaa asteikkokulkua vuoroin ylös- ja alaspäin, ja cembalo soittaa kellomaisesti soivia kolmisointuarpeggioita. Aluksi melodia alkaa vain kahdella sävelellä, mutta toistuessaan siihen lisätään aina yksi ääni ja näin fraasi pikkuhiljaa pitenee. Nämä melodiafraasit loppuvat aina pitkään a1-säveleen, mikä kuvaa säveltäjän mielestä sitä kun ”palaisi kotiin oltuaan kauan poissa”, kun taas kosketinsoitin säestää melodiaa läpi teoksen kuin ”suojelusenkeli”. Konsertin päättää Bachin massiivinen ja upea huilusonaatti, joka kuuluu huilukirjallisuuden ehdottomasti kirkkaimpiin helmiin.

Ilkka Eronen

Ilkka Eronen on lieksalaislähtöinen, nykyään Helsingissä asustava traversisti ja huilisti. Hän on valmistunut musiikin maisteriksi Taideyliopiston Sibelius-Akatemian vanhan musiikin osastolta vuonna 2023. Sen lisäksi hän on opiskellut traversoa Haagin kuninkaallisessa konservatoriossa sekä huilua Tampereen konservatoriossa. Traverso-opettajinaan hänellä ovat opintojen aikana olleet Jari S. Puhakka, Kate Clark ja Wilbert Hazelzet.

Ilkka Eronen esiintyy säännöllisesti eri vanhan musiikin yhtyeiden kanssa soittaen historiallisia huiluja renessanssista varhaisromantiikan aikaan. Sen lisäksi hän on työskennellyt huilistina ja pikkolistina Kaartin soittokunnassa, Helsingin kaupunginteatterissa ja Joensuun kaupunginorkesterissa.

Ilkka Eronen on myös nelihenkisen Æstus-yhtyeen jäsen. Kesäkuussa 2023 Æstus voitti Nordemin (Nordic Early Music) järjestämän vanhan musiikin kilpailun Tukholmassa. Æstus on myös kantaesittänyt uusia teoksia säveltäjiltä Lucy Callen, Tytti Arola ja Leevi Räsänen. Sen lisäksi Eronen soittaa Intra vires -renessanssihuiluyhtyeessä.

Cembalisti **Aura Visalan** taiteellinen toiminta keskittyy barokinajan kamarimusiikin ja näyttämöteosten ohella nykymusiikin esittämiseen. Hän on esiintynyt monilla festivaaleilla ja konsertoinut synnyinmaassaan Suomessa sekä Keski-Euroopassa, kantaesittänyt useita teoksia ja musisoinut erilaisissa teatterin, oopperan ja performanssitaiteen näyttämöteoksissa.

Visala suoritti opintonsa Sibelius-Akatemiassa sekä Berliinin Taideyliopistossa. Tällä hetkellä hän asuu Sveitsissä opiskellen basso continuoa ja yhtyejohtoa Schola Cantorum Basiliensis -korkeakoulussa. Hänen Baselin opintojaan ovat tukeneet Jenny ja Antti Wihurin rahasto, Suomen Kulttuurirahasto ja Niilo Helanderin säätiö.